

ת"פ 27598/12/16 - משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נגד ירדן לוי

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 27598-12-16 משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' לוי

בפני בעניין:	כבוד השופטת רבקה גלט משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה	המאשימה
	ע"י ב"כ עו"ד דואק נגד ירדן לוי ע"י ב"כ עו"ד גונטר	הנאשם

גזר דין

העבירות

הנאשם, יליד שנת 1997, נותן את הדין בגין 3 אישומים, המהווים פרשה של עבירות מרמה.

על פי החלק הכללי לכתב האישום המתוקן, עובר לביצוע העבירות קיבל הנאשם לידי, באופן שאינו ידוע לתביעה, פרטי לקוחות של חברת "הוט", שהן נשים ילידות השנים 1929-1955 (להלן: המתלוננות). הנאשם התקשר אל המתלוננות כשהוא מתחזה לנציג החבר בשם "רון" וטען בפניהן כי הן זכאיות לזיכוי כספי ולצורך ההפקדה הוציא מהן את פרטי כרטיס האשראי שלהן במרמה. באמצעות פרטי הכרטיס ביצע הנאשם או ניסה לבצע עסקאות טלפוניות בבתי עסק שונים, תוך שהוא פונה לבתי העסק ומזדהה כ"אריאל" מחברת טבע תעשיות בע"מ.

על פי האישום הראשון, ביום 17.11.16, אותר הנאשם כשהוא נוהג ברכב. שוטר ניגש אל הנאשם וביקשו להציג תעודת זהות, והנאשם השיב כי אין בידו תעודת זהות וכי שמו "דולב לוי". הנאשם חזר על כך פעמיים. באותן נסיבות הנאשם נהג מבלי שהיה בידו רישיון נהיגה מעולם, וכן ללא ביטוח בתוקף. בגין מעשים אלה, הורשע בעבירות של הפרעה לשוטר, לפי סעיף 275 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) וכן נהיגה ללא רישיון נהיגה, לפי סעיף 10 לפקודת התעבורה, ונהיגה ללא ביטוח לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי.

על פי האישום השני, בתאריך 13.11.16, בשעות הבוקר התקשר הנאשם אל המתלוננת, ילידת שנת 1942, הזדהה כ"רון" מחברת "הוט" ואמר לה כי היא זכאית לזיכוי בסך 379 ₪. כמו כן מסר לה כי ישנה אפשרות להפקיד את הזיכוי באמצעות כרטיס האשראי שלה, ולצורך כך הוא נזקק לפרטי כרטיס האשראי. המתלוננת מסרה לנאשם את פרטי הכרטיס. למחרת, ביום 14.11.16, התקשרו הנאשם ואחרים שזהותם אינה ידועה למאשימה אל בעל עסק לשיווק ממתקים, והנאשם הציג עצמו כ"אריאל" מחברת "טבע תעשיות בע"מ", וביקש להזמין סחורה בשווי של כ-26,325 ₪.

לצורך השלמת העסקה מסר הנאשם לבעל העסק את פרטי האשראי של המתלוננת וביקש לבצע עסקה טלפונית. המתלונן הקליד את פרטי האשראי והעסקה אושרה. בהמשך, בשל חשדו של בעל העסק כי העסקה לא כשרה, סירב לספק לנאשם את הסחורה ומסר לו כי עליו לשלם במזומן. לאחר המתואר, הנאשם לא יצר קשר נוסף עם המתלונן. באותו מועד, 14.11.16, בשתי הזדמנויות שונות, התקשרו הנאשם והאחרים שזהותם לא ידועה למאשימה אל שני בעלי עסק, והנאשם הציג עצמו כ"אריאל מחברת טבע" וביקש להזמין סחורה בשווי 30,000 ו-36,000 ₪. בעלי העסק סירבו לבצע את העסקה והנאשם לא יצר קשר נוסף עמם. בגין מעשים אלה הורשע הנאשם בעבירות של הונאה בכרטיס חיוב, לפי סעיף 17 לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, וכן 2 עבירות של ניסיון לקבל דבר במרמה לפי סעיפים 415 ו-25 לחוק.

על פי האישום השלישי, עובר ליום 9.11.16, התקשר הנאשם אל המתלוננת ילדת שנת 1955 (להלן: המתלוננת השנייה), הזדהה כנציג חברת "הוט", ואמר לה כי היא זכאית לזיכוי בסך 271 ₪. הנאשם מסר לה כי ישנה אפשרות להפקיד את הזיכוי באמצעות כרטיס האשראי שלה ולצורך כך הוא זקוק לפרטי האשראי שלה. המתלוננת השנייה מסרה לנאשם את פרטי הכרטיס. ביום 9.11.16, התקשר אחר שזהותו אינה ידועה למאשימה אל בעל עסק לשיווק ממתקים, הציג עצמו כ"דורון מחברת טבע תעשיות בע"מ", וביקש להזמין סחורה. לצורך ביצוע העסקה מסר האחר לבעל העסק את מספר הטלפון שהיה בשימוש הנאשם, ולאחר מכן התקשר בעל העסק אל הנאשם והאחרון הזמין סחורה בשווי 26,325 ₪. לצורך השלמת העסקה מסר הנאשם לבעל העסק את פרטי האשראי של המתלוננת השנייה וביקש לבצע עסקה טלפונית. בעל העסק הקליד את פרטי האשראי והעסקה אושרה. בהמשך שלח הנאשם נהג שזהותו אינה ידועה למאשימה, על מנת לאסוף את הסחורה, וזו נאספה ולקחה על ידי הנהג. ביום 13.11.16, הודע לבעל העסק כי העסקה לא אושרה לאור הכחשת המתלוננת השנייה. באותן נסיבות ניסה בעל העסק ליצור קשר עם הנאשם מספר פעמים, הן בטלפון והן בהודעות SMS וביקש ממנו להחזיר את הסחורה, אולם ניסיונות אלה כשלו. בגין מעשים אלה הורשע הנאשם בעבירות של הונאה בכרטיס חיוב, לפי סעיף 17 לחוק כרטיסי חיוב, וקבלת דבר במרמה בצוותא לפי סעיפים 415 ו-29 לחוק.

הנאשם היה עצור בשלב החקירה, למשך כחודש ימים, אז שוחרר בתנאי מעצר בית. בד בבד עם הגשת כתב האישום, עתרה התביעה להארכת התנאים המגבילים עד תום ההליכים, ובהמשך הוקלו התנאים עד שבוטלו ביום 9.11.17.

בין הצדדים לא גובש הסדר עונשי, אך הוסכם כי ינתן תסקיר שרות המבחן. בעקבות זאת, ניתנו 4 תסקירים.

תסקירי שרות המבחן

ביום 16.4.19 הוגש התסקיר הראשון. הנאשם תואר כרווק, העובד כנציג שירות בחברת סלקום. נכתב כי צבר לחובות עבירות בבית המשפט לנוער, וכי בעבר התרשם השרות שהוא מתקשה לבחון את התנהלותו ונוטה להטיל את האחריות על אחרים. במסגרת הליך המעצר בתיק דנן, שולב בקבוצה טיפולית אך שיתף פעולה באופן חלקי בלבד. נכתב כי הנאשם גדל במשפחה מורכבת, אך הצליח להתמודד וסיים 12 שנות לימוד. בהקשר לעבירות, הנאשם הודה בביצוע, וטען כי האחר ביקש ממנו לבצען והוא סמך עליו. גם כאן, ההתרשמות היא כי גישתו מצמצמת את חלקו בעבירות. עם זאת, הנאשם הביע רצון להשתלב בטיפול, על כן הומלץ לדחות את הדיון לצורך שילובו.

ביום 5.9.19 הוגש תסקיר עדכון בו נכתב כי הנאשם שולב בתכנית טיפולית, משתף פעולה, ומעלה שאיפות לחיים נורמטיביים. עם זאת, צוין כי הוא מצוי בראשית התהליך ונתבקשה דחייה נוספת.

ביום 13.2.20 הוגש עדכון שני, ממנו עולה כי הנאשם שינה את מקום עבודתו, אך הוסיף להשתתף בטיפול, ומגלה מוטיבציה לשינוי חייו. הנאשם משקיע מאמצים על מנת להתקדם בעבודתו, ולצד זה החל להשתתף בקורס D.J ומעוניין ליצור מוסיקה. לצורך המשך הטיפול נתבקשה שוב דחייה.

התסקיר האחרון הוגש ביום 15.11.20. נכתב כי כיום, הנאשם מתגורר בבית הוריו ואינו עובד. המסגרת המשפחתית מספקת לו תמיכה. הנאשם סיים קורס D.J, מעסיק עצמו ביצירת מוסיקה בביתו, ומעוניין להמשיך בקורס ליצירת מוסיקה בתום משבר הקורונה. צוין כי הנאשם השתתף בקבוצה טיפולית בשרות המבחן, אך הפעילות פסקה בחודש מרץ בשל מגבלות הקורונה, ותתחדש בתקופה הקרובה. גם במהלך תקופה זו, הנאשם שמר על קשר עם קצינת המבחן, ביקש להתייעץ, ושיתף בקשייו. שרות המבחן מתרשם כי תקופת הטיפול וההליך הפלילי מהווים נקודת מפנה בחייו, וכיום הוא מפנה משאבים רגשיים לשיקום. בסיום נכתב כי כיום, הנאשם מסוגל לראות את הפגיעה באחר ולגלות אמפתיה, ער למחירים האישיים בהם הוא נושא ובעל יכולת להיעזר בגורמי טיפול. המלצת התסקיר היא להטיל צו מבחן במסגרתו ימשיך בטיפול קבוצתי, צו של"צ, פיצוי למתלוננים וכן מאסר על תנאי.

חוות דעת הממונה

במהלך שלב הטיעונים לעונש, הוריתי כי תינתן חוות דעת מטעם הממונה, ואמנם נמצא כי הנאשם מתאים לריצוי עבודות שירות.

טיעוני הצדדים

ב"כ התביעה טענה כי לגבי האישום הראשון, מתחם העונש ההולם נע בין עונש הצופה פני עתיד, ועד מאסר קצר. בעניין האישום השני, נטען כי המתחם נע בין 6 ל-24 חודשי מאסר. בעניין האישום השלישי, נטען כי המתחם נע בין 10 ל-36 חודשי מאסר. התביעה הפנתה לחומרת העבירות בייחוד כשבוצעו יחד עם אחר, ולנוכח גילן המבוגר של המתלוננות. בגין עבירת ההפרעה לשוטרי, עתרה התביעה להפעלת פסילה על תנאי בת 4 חודשים, והתחייבות בת 4,000 ₪, התלויות נגד הנאשם מתיק קודם. ב"כ התביעה הפנה למספר גזרי דין בעבירות מרמה, וטען כי נוכח חומרת העבירות ומדיניות הענישה הנוהגת, בדרך כלל יש להטיל מאסר. עם זאת, התביעה ערה לתהליך השיקומי ולעובדה שהוא נקטע בשל משבר הקורונה. לפיכך, עמדתה היא שיש להטיל 9 חודשי מאסר בעבודות שרות, יחד עם ענישה נלווית בדמות מאסר על תנאי, קנס, ופיצוי גבוה למתלונן באישום האחרון. התביעה הפנתה לכך שלמרות חלופ הזמן, עד כה לא פיצה הנאשם את הנפגע.

ב"כ הנאשם טענה כי יש משקל לחלופ 4 שנים מאז בוצעו העבירות, ופרק זמן זה נוצל בעיקרו לתהליך השיקום של הנאשם. באשר לנזק שנגרם, טענה כי הסחורה הושבה לבית העסק, והמתלוננת השנייה לא ניזוקה כיוון שלא חויבה בגין העסקה. בנוסף, הפנתה לכך שלא ידועה זהות המעורבים האחרים, והנאשם הוא היחיד הנותן את הדין, אף כי לטענתו נגרר לעבירות בידי אחרים מבוגרים ממנו שניצלו את תמימותו. באשר לנסיבותיו של הנאשם נטען כי התקופה בה בוצעו העבירות היתה משברית עבודה, בשל מחלות בהן לקו הוריו, מה שהותיר אותו ללא תמיכה ממשית, והוביל להתדרדרותו. כיום, שבה המשפחה לתפקד באופן מלוכד, מספקת תמיכה לנאשם, ומסייעת בכך בשיקומו. הנאשם היה עצור למשך כחודש, והדבר היווה עבורו חוויה משברית. לאחר מכן, שהה בתנאי מעצר בית למשך 4 חודשים, וגם תקופה זו היתה עבורו קשה להתמודדות. בסופו של דבר הוסרו התנאים. נטען כי הבושה שחוה בשל העבירות ותנאי המעצר שחלו עליו

בעת שהוריו התמודדו עם מחלה, היוו עבור הנאשם "קריאת השכמה" לצורך בשינוי. בעניין התסקירים הפנתה ב"כ הנאשם לכך שבתחילה הובעה הסתייגות לגבי עמדת הנאשם כלפי העבירות, אך החל משנת 2017, ניתן להתרשם כי הוא שינה גישה, השתתף בטיפול, והתקדם בתהליך השיקומי. הנאשם לא צבר רווח מן העבירות, ומה שהוביל אותו לא היה בצע הכסף, אלא הצורך להיות חלק ממשוהו, ולהרגיש כי הוא חכם. כיום הנאשם צעיר בן 23 וחל שינוי משמעותי בתפיסותיו. ב"כ הנאשם עתרה להתייחס לעבירות המרמה כאירוע אחד, לצורך קביעת מתחם הענישה, לפי מבחן הקשר ההדוק. בעניין המתחם ביקשה לקבוע כי הוא כולל עונשי מאסר על תנאי. נטען כי משבר הקורונה השפיע אף על הנאשם, בכך שפוטר מעבודתו, אך הוא ניצל את התקופה וסיים קורס D.J. הטלת עונש של מאסר ולו בעבודות שרות, תפגע בתהליך השיקום. בסיום, נאמר כי הנאשם מעוניין לפצות את הנפגעים, בתשלומים.

הנאשם בדברו האחרון אמר כי הוא מצטער על כל מה שנגרם, ומתבייש בזה. כמו כן, הוסיף כי הוא מעוניין לפצות את הקרובות.

אירוע אחד, או מספר אירועים

ב"כ הנאשם טענה כי יש לראות את מכלול הפרשה כאירוע אחד, בהתאם למבחן הקשר ההדוק. נטען כי כל העבירות המפורטות בכתב האישום המתוקן, בוצעו במהלך התקופה שמיום 9.11.16 ועד 17.11.16, היינו במשך 9 ימים. בנוסף, המדובר בדפוס אחד קבוע של העבירות, שנעשו כולן בטלפון, באמצעות נטילת פרטי האשראי מידי המתלוננות, וביצוע (או ניסיון לבצע) רכישות מבתי עסק תוך ביצוע התשלום באמצעות כרטיסי האשראי.

בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מד"י (29.10.14), נקבע כי עבירות שיש ביניהן קשר ענייני הדוק ואשר ניתן להשקיף עליהן כמסכת עבריינית אחת, ייחשבו לאירוע אחד. כב' השופטת ברק-ארז ציינה כי ברגיל, קשר כזה בין עבירות יימצא כאשר תהיה ביניהן סמיכות זמנים או כאשר הן תהיינה חלק מאותה תכנית עבריינית אף כאשר הן בוצעו לאורך תקופת זמן שאינה קצרה. מבחן הקשר ההדוק נדון גם בפסיקה מאוחרת יותר, כמה וכמה פעמים (למשל: ע"פ 4603/17 אדרי נ' מד"י (16.7.19); ע"פ 1261/15 מד"י נ' דלאל (3.9.15)).

בע"פ 5668/13 מזרחי נ' מד"י (17.3.16), ציין כב' השופט סולברג כי תזכיר חוק העונשין (הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה - תיקונים שונים), התשע"ו-2015, מציב מבחן שונה במקצת להגדרת "אירוע":

בתזכיר מובע חוסר שביעות רצון מן הפרשנות שנתנה הפסיקה למונח 'אירוע' ("המבחנים הרחבים שבהלכת ג'אבר חותרים תחת סעיף ריבוי העבירות"), ומוצעת בו הגדרה שונה, מצומצמת יותר, שאת 'גבולות הגזרה' שלה יש לשרטט באמצעות שני מבחנים: "המבחן הראשון והמרכזי הוא מבחן טכני באופיו אשר בוחן האם המעשים בוצעו בקרבת זמן ומקום". ההיגיון העומד בבסיסו של מבחן זה, כך מוסבר, הוא כי ביצוע מעשים שונים במרחק של מקום וזמן, מבטא מידת אשם מוגברת, אשר צריכה להתבטא בחלוקה לכמה אירועים; המבחן השני הוא מבחן מהותי באופיו, מטרתו לסייג את המבחן הראשון, והוא

מונחה על-ידי שני פרמטרים - זהות האינטרסים המוגנים ומספר הקרבנות. "כך, גם אם המעשים בוצעו בקרבת זמן ומקום, ככל שהמעשים פוגעים באינטרסים מוגנים שונים יותר וככל שמדובר בפגיעות בקרבנות שונים, תגבר ההצדקה לקבוע שמדובר בשני אירועים שונים".

כב' השופט סולברג מבהיר כי בהתאם לתזכיר החוק, גם אם מצא בית המשפט כי מדובר בכמה אירועים נפרדים, אך מדובר באירועים דומים, אשר בוצעו באופן שיטתי, לאורך זמן, ניתן לקבוע כי מדובר באירוע אחד:

"יהיה רשאי בית המשפט, לאחר ששקל את טיב האירועים וחומרתם, לקבוע מתחם עונש הולם אחד בלבד לכל האירועים" (ההדגשה הוספה). הגיונו של התיקון, על-פי המוסבר, נעוץ בשיקולים רעיוניים ומעשיים כאחד...

גם בנוגע לעבירות מרמה, קבעו בתי המשפט כי ניתן להשקיף על מסכת עבירות כאירוע אחד, בנסיבות בהן נעשו העבירות על פי דפוס קבוע, ובסמיכות זמנים (ת"פ 51332-10-15 מד"י נ' זנטי (6.11.16); ת"פ 14072-03-18 מד"י נ' אברמסון (19.10.20). בת"פ 260/08 מד"י נ' רוזנטל (29.9.14), אמר בית המשפט המחוזי:

סבורני, כי במקרה שלפנינו, נכון הוא, ולמעשה אין ברירה אחרת, אלא להגדיר את מעשיו של רוזנטל בכל מכללה בה היה מעורב, כ"אירוע אחד", אשר יתייחס לכלל העבירות שבוצעו בהקשרה, וזאת במקום להתייחס כאירוע לכל מעשה של הנפקת תעודות עבור תלמיד ספציפי. שכן, לגבי כל מכללה מדובר במסכת אחת של עבירות דומות, אשר התרחשו באופן חוזר ונשנה בתקופה מסוימת, על פי תוכנית אחת כוללת ומגובשת. בהיותם כאלה, הם מהווים "אירוע עברייני אחד".

בעניינו, כפי שהובא לעיל בפירוט, הנאשם ביצע את העבירות המתוארות באישום השני ובאישום השלישי, במהלך תקופה של 9 ימים, וכולן בוצעו באותה שיטה ממש. בנוסף, הניסיונות החוזרים נועדו לקדם מימוש עסקת רכישה, וזו בוצעה לבסוף באירוע המתואר באישום השלישי (אישום 8 בכתב האישום המקורי). לדעתי, העבירות מקיימות את כל התנאים שנקבעו בפסיקה, לצורך תחולת מבחן הקשר ההדוק, וניתן לראותן כמהלך אחד לקראת השלמת ביצוע הרכישה הסופית. לכן ניתן לראותן כאירוע אחד, ולקבוע מתחם ענישה מאוחד, אשר ייקבע בשים לב לכמות העבירות וחומרתן.

שונה הדבר ביחס לאישום הראשון, שעניינו בעבירות תעבורה והפרעה לשוטר, שהיה בהן כדי לפגוע באינטרסים חברתיים אחרים, ללא קשר לפרשת המרמה. לעניין אישום זה ייקבע מתחם נפרד.

מתחם העונש ההולם

הערכים החברתיים המוגנים על ידי עבירות המרמה הם הזכות לקניין פרטי וההגנה על חיי מסחר תקינים והגונים בחברה

המודרנית.

כידוע, חיי המסחר כיום מושתתים במידה לא מועטה על עסקאות אשראי, הנערכות לרוב באמצעות הטלפון. לכן, אינטרס חברתי ראשון במעלה הוא לשמר את מעמדה הבטוח של ההתנהלות המסחרית, לרווחת הצרכנים והעוסקים. שליחת יד ברכוש הזולת, באמצעות נטילת פרטי האשראי במרמה, ממחישה את הקלות הבלתי נסבלת בה ניתן לבצע עבירות חמורות "מבלי לצאת מן הבית", ובתוך כך לחבל באמינות עולם המסחר.

בייחוד נודעת חומרה לביצוע עבירות מרמה כלפי קשישים, בשל היותם חשופים יותר למעשי הונאה בטלפון. בנוגע לעבירות כלפי קשישים הביע בית המשפט העליון דעתו ברע"פ 5066/09 אוהיון נ' מד"י (22.4.10):

...זאת מאחר שניתן לנצל את חולשתם, תמימותם וקשיהם של הקשישים לצורך השגת כרטיסי האשראי ומספריהם הסודיים במרמה, בתחבולות ובהתחזות. הנזק לאוכלוסיה זו אף הוא גדול יותר. גם כאשר לא נגרם נזק פיזי נגרמת לקשיש, מעבר לפגיעה הכלכלית, פגיעה באמונו ובביטחונו, פגיעה אשר קשה לרפא (ע"פ 1334/08 ללוש נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) 3.9.2008). גניבה בדרכי עורמה מקשישים הינה מן המעשים הנקלים ביותר ויש בה מימד חמור שבעתיים מכל מעשה גניבה אחר. מימד זה בא לידי ביטוי בפן הבלתי מוסרי אשר מתנוסס מעל מעשים קשים אלו. זהו אותו פן אשר מזעזע את הנפש ומעורר את סלידתנו העמוקה, שכן מצווים אנו לערך העליון של "וְהִדַּרְתָּ פְּנֵי זָקֵן" (ויקרא י"ט לב'). אשר על כן מצווים בתי המשפט להכביד את ידיהם כנגד אלו הרומסים ברגל גסה את ביטחונם האישי של הקשישים וגוזלים את רכושם בדרכים נלוזות. חייבים אנו להיות מגן של ברזל לאותם קשישים, למען יורתעו מבצעי עבירה בכוח מלפגוע באוכלוסיה זו, וכל זאת ברוח הפסוק "אַל-תִּשְׁלִיכֵנִי, לַעֲת זָקְנָה; כְּכֹלֹת כָּחִי, אֶל-תַּעֲזֹבֵנִי" (תהילים ע"א, ט').

וכן נאמר בבש"פ 5654/13 אבו מוך נ' מד"י (26.8.13):

לעניין המסוכנות יש משקל גם לחוסר העכבות שגילה העורר, אשר לא בחל בביצוע מעשי מרמה כלפי ישישה חסרת ישע. יש בכך כדי להעיד על פריצת גבולות המותר והאסור באורח בוטה ועל זלזול בנורמות התנהגות אנושיות בסיסיות.

סקירה של מאגרי הפסיקה מלמדת כי פעמים רבות, הוטלו עונשי מאסר משמעותיים, על מי שביצעו עבירות מרמה באופן שיטתי, ובייחוד כשנשאו עבר פלילי קודם, או כשניתן תסקיר המשקף אי נטילת אחריות או העדר שיתוף פעולה (רע"פ 5986/17 הפטר נ' מד"י (27.7.17); רע"פ 617/14 לוי נ' מד"י (4.3.14); רע"פ 1596/16 מוחתסב נ' מד"י (5.9.16); עפ"ג 12105-01-13 מסיקה נ' מד"י (10.3.13)).

עם זאת, ניתן לאתר מקרים רבים, בהם הסתפק בית המשפט בעונש של מאסר בעבודות שרות, כפי שעולה מן הדוגמאות להלן:

ברע"פ 765/14 אחרינו נ' מד"י (13.3.14) דובר בנאשם שבהיותו בעל עסק "ספידומט" שכפל שני התקני דלקן והתקין אותם ברכבו. לאחר מכן עשה שימוש בהתקנים במהלך שנתיים, לפחות 11 פעמים, בסכום כולל של 4,000 ₪. בית המשפט קמא שקל את הודאתו וחרטתו, וכן העדר עבר פלילי. הוטלו 5 חודשי מאסר בעבודות שירות. ערעורו על חומרת העונש נדחה בבית המשפט המחוזי, ובבית המשפט העליון.

ברע"פ 6435/09 אוסקר נ' מד"י (11.8.09) הורשע הנאשם בכך שנטל את פנקס השיקים של אשתו ללא רשותה, זייף את חתימתה ע"ג 8 שיקים והשתמש בהם לסילוק חובותיו בסך 278,176 ₪. לטענתו פעל תחת סחיטה מצד גורמי השוק האפור. בבית המשפט קמא הוטלו 6 חודשי מאסר בעבודות שרות. ערעור המדינה לבית המשפט המחוזי נדחה. הנאשם ערער לבית המשפט העליון, בשל חומרת העונש, אך הערעור נדחה.

ברע"פ 676/12 מד"י נ' קיטה (31.3.13) הורשע הנאשם בעבירות מרמה וזיוף, בכך שהעתיק נתוני כרטיסי אשראי, שכפל את הכרטיסים וביצע משיכת מזומנים בכספומטים. שכפול הכרטיסים נעשה בעזרת התקנת קורא שפתיים על מכשיר הכספומט, שאיפשר העתקת מספרי כרטיסי לקוחות לכרטיסים מגנטיים ובאמצעותם נמשכו הכספים. הנאשם אותר לאחר מעקב ומרדף במהלכם ביצע עבירות כלפי שוטרים. לנאשם עבר פלילי, אך עבר תהליך שיקומי וניתן תסקיר שהמליץ על ענישה שיקומית. בבית המשפט קמא הוטלו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות וכן פיצוי בסך 13,300 ₪ וקנס. ערעור המדינה על קולת העונש נדחה.

בעפ"ג 34485-06-14 פבלוביץ נ' מד"י (21.9.14) הורשע הנאשם בעבירות מרמה באמצעות כרטיסי אשראי, בחמישה אישומים. בבית המשפט קמא הוטלו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות וכן קנס בסך 9,000 ₪. ערעור הנאשם על חומרת העונש נדחה.

בעפ"ג 5535-09-15 מד"י נ' ברק (8.3.16), הורשעה הנאשמת בגניבה בידי עובד, בכך שמעלה בתפקידה ושילמה באמצעות שיקים של לקוחותיה את חובותיה למס הכנסה. כמו כן, בשלושה מקרים אחרים הציגה ללקוח חיוב שקרי של מקדמת המס, קיבלה שיק על סכום זה ושילמה באמצעותו את חובו של הלקוח, שהיה נמוך מסכום השיק, ואת חובה למס הכנסה. כך, גנבה סכום כולל של 22,476 ₪. הוגש תסקיר שהמליץ להימנע מהרשעה. בבית המשפט קמא הוטלו מאסר על תנאי ושל"צ. בית המשפט המחוזי דחה את ערעור הנאשמת על חומרת העונש וקיבל את ערעור המדינה, כך שהעונש הוחמר ל-2 חודשי מאסר בעבודות שירות.

בת"פ 19929-09-13 מד"י נ' גולן (15.6.15) הורשעה הנאשמת ב-32 אישומים הכוללים 43 עבירות הונאה, בכך שביצעה 32 עסקאות של הזמנת מוצרים ושירותים, תוך תשלום באמצעות פרטי אשראי של המתלון, אותם נטלה משובר תשלום שמצאה ברחוב. סה"כ בוצעו עסקאות בשווי של 13,631 ₪, על פני 3 חודשים. לנאשמת עבר פלילי בעבירות רכוש, אך התסקיר המליץ על ענישה שיקומית. הוטלו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות וכן פיצוי בסך 13,600 ₪ וקנס בסך 3,000 ₪.

בת"פ 13244-08-17 מד"י נ' אמסאעד (25.12.18) הורשע הנאשם בגניבת כרטיס האשראי של חברו לעבודה וביצוע 7 עסקאות בשווי 2,827 ₪. ניתן תסקיר הנושא אופי שלילי, ולפיו הנאשם משתמש בסמים ובעל דפוסים עברייניים. הוטלו 4 חודשי מאסר בעבודות שירות.

בת"פ 4170-08-18 מד"י נ' מברין (5.2.20) הורשע הנאשם בכך שגנב תעודת זהות של אחר, וזייף אותה על ידי החלפת התמונה לתמונת עצמו. בהמשך, בשתי פעמים שונות, ניגש לסניף הבנק של המתלון ומשך ממנו סכומי כסף, תוך שימוש בתעודה המזויפת, וחתם בשם המתלון על המשיכה. בסה"כ נמשכו 8,100 ₪. לנאשם לא היה עבר פלילי. התביעה עתרה להטיל מאסר בעבודות שירות ואילו הנאשם עתר להסתפק במאסר על תנאי ושל"צ. הוטלו מאסר על תנאי, קנס ופיצוי.

בת"פ 30928-11-17 מד"י נ' אזולאי (27.1.19) הורשעה הנאשמת בכך שבמהלך עבודתה בבנק הדואר, נטלה פרטי

חשבון של אחת הלקוחות, קשישה כבת 82 ניצולת שואה. הנאשמת הנפיקה שובר משיכה מן החשבון, חתמה עליו בשם בעל החשבון והוציאה שטרות מזומנים מן הקופה. באופן זה גנבה מן החשבון ₪ 34,000. לאחר חשיפת העבירה השיבה הנאשמת את הסכום. שירות המבחן המליץ על ענישה ללא הרשעה, אך התביעה עתרה להטלת מאסר בעבודות שירות. הוטלו מאסר על תנאי ושל"צ.

בעניינו, הנאשם ביצע עבירות כלפי שתי מתלוננות מבוגרות בגילן מהן גנב את פרטי האשראי. בעקבות זאת, ביצע פניות ל-4 בתי עסק שונים, לצורך רכישה בסכום גבוה, באמצעות פרטי האשראי הגנובים. ניתן לשער בנקל את תחושת התסכול ואבדן הביטחון שנגרמו להם משנודע כי נפלו קרבן למעשה נבלה ומרמה.

עם זאת, מתוך 5 ניסיונות לביצוע עסקאות, צלחה דרכו של הנאשם רק בפעם האחרונה, עת הצליח לבצע רכישה בסך ₪ 26,325, והסחורה נאספה מבית העסק על ידי אחר מטעמו. ביתר המקרים לא הושלמה העסקה בשל חשד בעל העסק. כיוון שהניסיונות הקודמים לא הושלמו, לא נגרם נזק בפועל למתלוננת הראשונה. גם בעניינה של המתלוננת השנייה, נמסר מפי הצדדים כי בהתאם לדיני האשראי, לא חויב חשבונה ולא נגרם לה נזק כספי, אלא מי שניזוק הוא בעל העסק הנזכר באישום השלישי (אישום 8 בכתב האישום המקורי), אשר מסר את הסחורה מבלי שקיבל כל תמורה עבורה.

הנאשם טוען כי לא הרוויח דבר מן העבירות כיוון שהסחורה לא הגיעה לידי, אך עולה כי לא מסר את פרטי שותפיו, ואלה אינם ידועים לתביעה. בנוסף, אין מחלוקת על כך שסכום הגניבה במקרה האחרון, לא הושב.

לדעתי, נוכח מדיניות הענישה הנוהגת, נחישות הנאשם לביצוע הגניבות על פני מספר ימים, סכום העסקה שבוצעה לבסוף, והעובדה שפרטי האשראי נגנבו ממספר נשים, נע מתחם העונש ההולם בין 5 חודשי מאסר שיכול שירוצו בעבודות שירות, ועד שנת מאסר.

בנוגע לעבירות התנועה וההפרעה לשוטרי שבאישום הראשון, מוכרת וידועה מדיניות הענישה. נקבע לא פעם כי עבירות הנהיגה ללא רישיון למי שמעולם לא הוציא רישיון, ונהיגה ללא ביטוח, גורמות סיכון לציבור, ויוצרות קשיים במימוש פיצויים בעקבות תאונת דרכים אם תתרחש בעת נהיגה כזאת, וגורמות להטלתם על קופת הציבור. לפיכך, יש לראותן כעבירות חמורות (רע"פ 665/11 אבו עמאר נ' מד"י (24.1.11); עפ"ת 42946-08-11 מסארה נ' מד"י (23.10.11); רע"פ 8013/13 מסעוד נ' מד"י (18.12.13). ברע"פ 2666/12 עטאללה נ' מד"י (23.4.2012) נאמר:

"נהיגה בלי רישיון משמעה הסטטוטורי נהיגה ללא כישורי נהיגה, וממילא סיכון הזולת. ומעבר לכך נאמר לא אחת כי משמעות נהיגה כזאת, בהיעדר ביטוח היא גם הטלת פיצוי הנפגעים על הציבור".

באישום הראשון תואר כי הנאשם נהג ברכב ללא רישיון מעולם, וללא ביטוח. בנוסף, שיקר לשוטרי שדרש ממנו למסור פרטיו.

מתחם העונש ההולם לאישום זה, נע בין עונש הצופה פני עתיד, ועד מספר חודשי מאסר, שיכול שירוצו בעבודות שירות.

העונש המתאים לנאשם

הנאשם צעיר לימים, אך הספיק לצבור לחובתו שני רישומים פליליים ללא הרשעה, מבית המשפט לנוער, בגין עבירות אלימות, והפרעה לשוטר. מצד שני, לא נוספו רישומים פליליים בבגרותו.

באחד מבין התיקים בהם נידון בבית המשפט לנוער, בגין העבירות של נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח, הוטלה על הנאשם התחייבות כספית בת 4,000 ₪. התביעה עותרת להפעלת ההתחייבות, זאת בנוסף ל-9 חודשי מאסר בעבודות שירות. כידוע, הפעלת ההתחייבות אינה נתונה לשיקול דעת בית המשפט, והוא אינו מוסמך להורות על הארכתה (רע"פ 4123/17 שוחט נ' מד"י (25.6.18)).

כפי שהובא לעיל, הנאשם השתתף בתהליך שיקומי באמצעות שירות המבחן, אשר נקטע בשל משבר הקורונה. בכוונת שירות המבחן לשלבו מחדש בקבוצה טיפולית, כשתתחדש הפעילות. התרשמות שירות המבחן מן הנאשם היא חיובית, ולפיה תקופת הטיפול וההליך הפלילי מהווים נקודת מפנה בחייו, וכיום הוא מפנה משאבים רגשיים לשיקום. נכתב בתסקיר כי כיום הנאשם מסוגל לראות את הפגיעה באחר ולגלות אמפתיה, והוא בעל יכולת להיעזר בגורמי טיפול. המלצת שירות המבחן תילקח בחשבון לקולא.

הנאשם מסר לבית המשפט כי הוא מעוניין לפצות את הקרבתו, ויהא עליו להתאמץ לשם כך, כיוון שאינו עובד כלל כיום, בין היתר בשל משבר הקורונה. הבעתי דעתי בעל פה בפני הנאשם כי היה מקום לכך שיחל כבר בפיצוי המתלונן, וניתן היה להבין מדבריו כי היה שרוי עד כה בקושי כלכלי שלא איפשר את הדבר, אך הוא מודע לצורך בפיצוי, ומעוניין בכך.

עוד יש לקחת בחשבון כי מאז ביצוע העבירות חלפו להן למעלה מ-4 שנים. שלב הטיעונים לעונש התמשך, אך נוצל באופן מיטבי על ידי הנאשם לצורך תהליך שיקומי, וזאת יש לשקול לטובתו. לא ניתן להתעלם מכך שבעת ביצוע העבירות היה על גבול הקטינות, ואילו כיום ניצב בפני בית המשפט כגבר צעיר, אשר על פי התסקיר רכש את היכולת להבין לעמקה את הפגיעה שגרם.

בבוא בית המשפט לשקול מה העונש המתאים שראוי להטיל על הנאשם, יש לקחת בחשבון את המלצת שירות המבחן להסתפק בענישה מקילה, אך כפי שנפסק פעמים רבות, התסקיר מהווה המלצה בלבד. לדעתי, במקרה זה, המלצת שירות המבחן חורגת לקולא מן המתחם הראוי, באופן העלול למעט מן המסר הנדרש בגין העבירות וכמותן. אני סבורה כי הנחישות שהתלוותה לעבירות, שבוצעו ביחד עם אחרים, מחייבת הטלת עונש משמעותי יותר.

אינני מעלימה עין מן התקופה בה אנו שרויים בשל מגיפת הקורונה, וכמו במקרים אחרים, אייחס משקל אף לגורם זה (למשל: ת"פ 25440-04-19 מד"י נ' שלמה (לא פורסם); ת"פ 39665-05-18 מד"י נ' הרוש (3.8.20); ת"פ 26091-06-19 מד"י נ' בורגר (15.7.20); תו"ב 5486-01-17 וועדה מקומית מצפה אפק נ' חודפי (1.11.20)). יש להניח כי ענישה מכבידה תקשה על הנאשם במציאת פרנסה.

בסופו של יום, אני סבורה כי ראוי להטיל על הנאשם עונש מוחשי בדמות מאסר בעבודות שירות, אך שוכנעתי כי אין הצדקה לתקופה המירבית של 9 חודשים, בשל גילו הצעיר, העדר עבר פלילי, והאופק השיקומי הממשי על פי התסקיר. בנוסף, יש לקחת בחשבון כי יוטל צו מבחן על פי המלצת התסקיר, כך שהנאשם יוסיף להיות מפוקח גם לאחר תום עבודות השירות. מעבר לאמור, יוטל עונש כספי בהפעלת ההתחייבות.

שקלתי את הצורך להטיל על הנאשם קנס בנוסף על הפעלת ההתחייבות, אך מצאתי לנכון לנהוג עמו לפנינים משורת

הדין, נוכח הקושי הכלכלי הצפוי לו בעת תשלום הפיצוי, ונוכח משבר הקורונה. מאותו טעם, לא מצאתי הצדקה להפעיל כיום את הפסילה שהוטלה בהליך קודם בשנת 2016, למשך 4 חודשים.

סוף דבר

אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 5 חודשי מאסר בעבודות שירות. הנאשם יתייצב אצל הממונה ביום 1.2.21 בשעה 8:30 כשבדיו עותק מגזר הדין ותעודת זהות.

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום, והתנאי הוא שלא יבצע עבירות לפי סעיף 17 לחוק כרטיסי חיוב או לפי סעיף 415 לחוק העונשין.

3 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים מהיום והתנאי הוא שלא יבצע עבירות של נהיגה ללא רישיון או ללא ביטוח.

14 ימי מאסר על תנאי למשך שנתיים מהיום והתנאי הוא שלא יבצע עבירות של הפרעה לשוטר.

ג. תופעל התחייבות בת 4,000 ₪ שהוטלה על הנאשם בת"פ 66482-12-14. הסכום יקוזז מול הפקדה השמורה בתיק מ"י 42823-11-16. ככל שלא קיימת הפקדה, הנאשם ישלם את הסכום ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 1.1.21 ובכל 1 לחודש עוקב.

ד. פיצוי למתלון באישום השלישי (אישום 8 המקורי) בסך 30,000 ₪. הפיצוי ישולם ב-30 תשלומים חודשיים ורצופים, כשהראשון יקוזז מול ההפקדה כאמור, והיתרה תשולם ב-29 תשלומים החל מיום 1.2.21 ובכל 1 לחודש עוקב. הפיצוי יופקד במזכירות.

ב"כ התביעה תודיע למתלון.

ה. תחודש פסילה על תנאי בת 4 חודשים שהוטלה בת"פ 66482-12-14, וזאת למשך שנתיים נוספות מהיום.

ו. צו מבחן לשנה.

טלפון שנתפס יחולט בהסכמת הנאשם שניתנה באולם.

המזכירות תעביר את גזר הדין לידיעת שירות המבחן.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, כ"ח כסלו תשפ"א, 14 דצמבר 2020, במעמד הצדדים.